

Београд
Број 04-34/253-У
Датум 23-10-2023

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Име кандидата

мр Тијана Б. Секулић

Уметничка област

Примењене уметност и дизајн

Име ментора

Ранко Бочина, ред.проф. ФПУ у Београду

Назив уметничког пројекта

ДИЗАЈН ВИШЕНАМЕНСКЕ ЈЕДИНИЦЕ
МИКРОАРХИТЕКТУРЕ КАО ПОДРШКА
ДРУШТВЕНО ОДГОВОРНИМ ПРОЈЕКТИМА

Комисија за писање извештаја

Ранко Бочина, ред. проф. ФПУ
мр Тања Манојловић, ред. проф. ФПУ
Зоран Блажина, ред. проф. ФПУ
др.ум Леонора Векић, ван. проф. ФПУ
мр Јелена Матић, ред. проф. Шумарског Факултета

Датум седнице Наставно уметничко
научног већа на којој је именована
Комисија

22.09.2023.

Број одлуке о именовању Комисије

03-13/93-IV/1

2.Биографија кандидата

Име презиме	мр Тијана Б. Секулић
Место и датум рођења	Београд, 31.01.1969.
Адреса	Паунова 61, 11000 Београд
Телефон	+381642257941
E-mail адреса	tijana.sekulic@fpu.bg.ac.rs

БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Мр Тијана Секулић дипломирала је 1992. године на Факултету примењених уметности и дизајна у Београду, Универзитета уметности у Београду, Одсек унутрашња архитектура, у класи проф. Славка Ступара. Магистарски рад са темом «Бионички дизајн – примена бионике у дизајну канцеларијске столице Супернова», одбранила је 2000. године на Факултету примењених уметности у Београду, под менторством проф. Ранка Бочине и стекла диплому магистра уметности из области Намештај. Докторске уметничке студије је уписала 2014. године на Факултету примењених уметности, Универзитета уметности у Београду, студијски програм Примењена уметност и дизајн.

Од 1995. до 1998. године ангажована је у својству „обдареног лица“, програма Министарства просвете, као сарадник у настави на Факултету примењених уметности, Одсеку унутрашња архитектура, на предметима дизајна намештаја. Свој професионални ангажман наставља 2000. године у предузећу Енергопројект АД Београд на позицији водећег дизајнера у сектору Урбанизам и архитектура.

Од 2002. године је запослена на Факултету примењених уметности у Београду као асистент на Одсеку дизајн ентеријера и намештаја. У звање доцента изабрана је 2009. године, док звање ванредног професора стиче 2016. године. Добитник је Сребрне медаље Универзитета уметности у Београду за значајан и креативан допринос развоју Факултета примењених уметности.

Остварила је више десетина радова из свих сегмената струке, од идејних до главних, извођачких пројеката и реализација: дизајна намештаја, унутрашње архитектуре, урбаног дизајна, различитих просторних интервенција, графичког дизајна. Пројекте, међу којима су и награђени, излагала је на значајним жирираним манифестацијама и изложбама.

У наставном и ваннаставном педагошком раду била је аутор, коаутор и ментор многих радионица чији резултати су јавно презентовани у Србији и иностранству. Издвајају се пројекти награђени на међународним и домаћим конкурсима и они рађени у сарадњи са значајним институцијама културе, привредним субјектима, другим високошколским установама из земље и иностранства, чиме је промовисала рад Факултета и одсека Унутрашња архитектура и дизајн намештаја на којем је наставник.

Списак одабраних уметничких односно научних и стручних радова

- Модуларне клупе X-OX и NOP SCOTCH, дизајн урбаног намештаја за потребе ОШ „Михаило Петровић Алас“, извођачки пројекат, аутор, Београд, 2020.
- Дизајн фотеље ПИКТУ, изведено, аутор, Београд, 2018. Докторска изложба дизајнера коже Р. Пејовића „Траг у ентеријеру“, Галерија Сингидунум, Београд, 2018.
- Дизајн ентеријера библиотеке Факултета примењених уметности – извођачки пројекат, аутор, Београд, 2018.
- Дизајн изложбене поставке „Косовски и шаркоски вез – Културне паралеле“, Етнографски музеј, коаутор, Београд, 2018, Вошински Мор, Сексард, Мађарска, 2018, реализовано; Конкурс Ранко Радовић – Изложба у задужбини Илије Милосављевића Коларца, 2018, Конкурс Ранко Радовић – Изложба, ФТН Нови Сад, 2019.
- SPACE-STRUCTURE-LIGHTNESS, поставка изложбе и дизајн система изложбених паноа и постамената за изложбу ФПУ, Одсека дизајн ентеријера и намештаја на манифестацији Mantova

Creativa 2014, аутор, реализовано, Мантова Италија, 2014.

- КОМБАНК АРТ ХОЛ, Систем изложбених паноа и постамената за излагачке активности Факултета примењених уметности, улазни хол пословне зграде Политика, аутор, реализовано, 2013.
- Пројекат и концепт изложбе GRANDESIGN на 33. Салону архитектуре Београд, аутор, 2011.
- Визуелни идентитет и дизајн каталога 33. Салона архитектуре, Београд, 2011. аутор, реализовано
- Мобилна тезга ЈКП Градске пијаце, конкурс за израду идејног решења мобилних тезги за Београдске пијаце расписан у организацији УЛУПУДС-а и Градских пијаца, аутор, Београд, 2010.
- Ентеријер пословног простора „Метеор“ групе, Метеор ЈПЛ Систем, Београд, аутор, реализовано, 2008.
- Дизајн фотеље FOXY, Међународни сајам намештаја IMM Cologne, коаутор, реализовано, Келн, 2008.
- Интерни, позивни конкурс за идејно решење ентеријера VIP ложе на стадиону ФК Шахтјор, аутор Доњецк, Украјина 2007.
- Дизајн изложбеног система, архитектонско решење изложбе „Thinking with hands“ - Young furniture designers from Serbia, Romania and Bulgaria, на манифестацији Design Saturday, Лангентал, 2006. Швајцарска по позиву SIPPO (Swiss Import Promotional Programme) Лангентал, Швајцарска, аутор, реализовано 2006.
- Новобеоградски киоск – Друга награда на Конкурсу за новобеоградски киоск у организацији Општине Нови Београд и Друштва архитеката Београда, аутор, 2005.
- Дизајн конструкције лантерне “Сургут Нафтагас“ у Москви, аутор дизајна, реализовано Русија, 2003.
- Елементи ентеријера у вестибилу станичне зграде и перонима железничке станице Београд Центар – Прокоп (Енергопројект, Београд), аутор, 2000.
- Музички пулт – пројекат и модел, представљено на промотивној изложби италијанске привреде VIVERE MODERNO, аутор, Београдски сајам, Београд 1996.
- Радно место CHRONO – пројекат и Гумена торба за цртеже MAGIC BAG – пројекат и модел, аутор, 35. Октобарски салон, Музеј 25. мај, Београд, 1994.
- Систем столова за компјутере – пројекат и модел, аутор, 34. Октобарски салон, Музеј „25. Мај“ Београд, 1993.
- Баштенска колица – међународни конкурс AGE: NO PROBLEM, аутор, изложба конкурсних радова, Bella Center, Копенхаген, 1993.

Групне изложбе:

- Концепт и реализација изложбе „Thinking with hands“ – Young furniture designers from Serbia, Romania and Bulgaria, Designers' Saturday Langenthal, по позиву и организацији Swiss Import Promotion Programme (SIPPO), коаутор, Лангентал, Швајцарска, 2006. // Дизајн изложбеног система, архитектонско решење изложбе, аутор
- IMM COLOGNE (Међународни сајам намештаја у Келну), Келн, Немачка, 2008. по позиву Swiss Import Promotion Programme (SIPPO) // Дизајн фотеље FOXY, прототип, коаутор, реализовано
- 28. Салон архитектуре, Музеј примењене уметности, Београд, 2006 // Дизајн конструкције лантерне пословне зграде “Сургут Нафтагас“ у Москви, Руска Федерација, аутор, реализовано
- Културни центар, Београд 2005, Изложба награђених радова на конкурс за новобеоградски киоск у организацији Општине Нови Београд и Друштва архитеката Београда, БИНА // изложен награђени пројекат - 2. награда, аутор
- VIVERE MODERNO, промотивна изложба италијанске привреде, Београдски сајам, Београд 1996. // Музички пулт (пројекат и модел), аутор
- 35. Октобарски салон, Музеј 25. мај, Београд, 1994. // Радно место CHRONO – пројекат и Гумена торба за цртеже MAGIC BAG – пројекат и модел, аутор
- 34. Октобарски салон, Музеј „25. Мај“ Београд, 1993. // Систем столова за компјутере пројекат и модел, аутор
- Bella Center, Копенхаген, изложба радова са међународног конкурса AGE: NO PROBLEM 1993. // Баштенска колица, аутор

Организације изложби и радионица

Ауторски и меторски рад на више десетина радионица и пројеката који су излагани и/или награђени на

изложбама и манифестацијама, од којих су многе међународног карактера: Салон архитектуре, Београдски сајам намештаја, Сајам грађевинарства, Belgrade Design Week, Миксер фестивал, конференција „МоНГеометрија 2020“, ПреСалона (у оквиру Салона архитектуре), награде УЛУПУДС-а.

Међународне манифестације дизајна по позиву организатора: Mantova Creativa, Promenade di Verona - Abitare Il Tempo, Италија (изложба SPACE STRUCTURE LIGHTNESS) и Designers' Saturday Langenthal, Швајцарска.

3. Детаљна анализа уметничког пројекта кандидата

Докторски уметнички пројекат, кандидата мр Тијане Секулић, под називом ДИЗАЈН ВИШЕНАМЕНСКЕ ЈЕДИНИЦЕ МИКРОАРХИТЕКТУРЕ КАО ПОДРШКА ДРУШТВЕНО ОДГОВОРНИМ ПРОЈЕКТИМА, је разматрање и реинтерпретација идеје, која је још средином прошлог века, постала актуелна у контексту догађаја, на глобалном политичко социјалном плану и развоја потреба становништва широм света. Након окончања другог светског рата проблеми који су се у већем или мањем обиму, у свим областима морали брзо и ефикасно решавати, тражили су нову мобилизацију ума и искуства, за хуманитарне потребе, ратом девастираних средина. Убрзана потреба поновног развоја и изградње нових стандарда у свим привредама и економијама широм света погодује рађању нове области коју данас називамо дизајн, а која као опште присутна утиче на све око нас.

Дизајн као такав утиче на сваку грану индустријске производње присутан је у развојним делатностима свих области, па је и овај докторски уметнички пројекат настао као тежња докторандкиње да дизајнира вишефункционални, лако сложиви монтажни објекат микроархитектуре, по принципима дизајна и његову употребу усмери ка друштвеном активизму и решавању социјалних проблема угрожених група становништва. Рад који је предмет ове анализе, вођен је намером да разне функционалне потребе човека везане за формирање простора, осветли из визуре дизајна, при чему користи одредницу микроархитектура као синоним за врсту градње, у овом случају по принципима који владају у производњи индустријски произведених делова и склопова. Развој и утицај савремених технологија и материјала на индустрију, а пре свега на аспекте везане за човека и његово окружење, захтеваће убрзане и честе провере иновативних домета, које су у дизајну посебно значајне, па је и овај рад у том смислу фокусирана тема.

У уводном делу свог теоретског рада Тијана Секулић нас враћа у шездесете године двадесетог века назване доба хладног рата у борби за технолошку превласт, подсећањем на историјат свемирског програма са људским посадама, правећи упоредну аналогију идеје минимализованог простора неопходног за опстанак и боравак, човека у неприродној средини безваздушног простора, са сличним ситуацијама минималног, а функционалног простора на земљи, везаним за боравак у специфичним околностима. Оне су подстакле појаву низа покрета у архитектури и дизајну ка истраживању околности, приватног и јавног животног простора људи у пренасељеним градовима. Данас те околности могу бити, масовна збрињавања услед елементарних непогода, земљотреса, поплава, миграција, ратова, у широком распону екстремних климатских утицаја, али исто тако фокусирана свакодневна градска, урбана средина, са својим специфичностима, те се кандидаткиња одлучила да их аналитички опсервира констатује и предложи смернице ка њиховој реализацији, у чему ће бити допринос овог докторско уметничког пројекта.

Микро јединица скафандера или ронилачког одеа, полази од аутономије коју човек може понети са собом у средину која нема услове нормалног природног опстанка, а проширује се простором који у минималном функционалном обиму, дислоциран из класично третираних објеката архитектуре може постојати било где. Докторандкиња у наставку свог рада констатује да се тако дефинисане издвојене типске ћелијске јединице могу по одређеним принципима повезати у нове формације и конструктивне структуре, градећи објекте, каквима су се у једном периоду бавиле јапанске архитекте назване Метаболисти, организоване око професора Токијског универзитета, архитекте Кенза Танге. Његова идеја да градови и зграде расту развијају се као организми који подлежу променама, је у различитим формама актуелна и данас. Трага се за начинима којима би се објаснила комплексност појаве архитектонско – дизајнерског концепта који данас познајемо као микроархитектура, а која све више заокупља пажњу дизајнера и архитеката али на један другачији, много хуманији начин, окренут

човеку и његовим потребама како у односу на себе самог, тако и на друштво у целини.

У првом поглављу обрађује се појам микроархитектуре која је део широко распрострањеног, често експерименталног архитектонско – дизајнерског концепта, који се налази на конекцији двеју различитих дисциплина, дизајна и архитектуре. Укључује градњу различитих, често привремених и самоодрживих структура, функционалних објеката малог обима, који имају своју специфичну намену. Анализирају се просторне и структуралне карактеристике објеката микроархитектуре наглашавајући посебну усмереност на намену и интеракцију са местом у којем се налази. Исто тако указивање на сличности у начину градње, приступ обликовању појединачних елемената и усклађеност функционалних елемената са целокупном структуром, сличан је са процесима који се у серијској производњи примењују у дизајну намештаја, у свим категоријама које ово поље обухвата, а посебно у дизајну мултифункционалног намештаја или столица. Сличност је у томе што се ради о „једном“ објекту у којем сви аспекти који се тичу облика и функције (ергономски, структурални, конструктивни и на крају обликовни) треба да буду задовољени, креативно промишљени и усклађени са потенцијалом који одабрани материјал пружа, а да, истовремено, идеја буде јасно видљива и тако исказана у целини.

Уочена су два аспекта микроархитектуре. Први се тиче односа према природи и окружењу и укључује питања етичности, специфичног односа према потребама човека и друштву у целини. Други аспект односи се на питања физичке појавности објекта, његових функционалних, обликовних и структуралних карактеристика, као и корелацијама са архитектуром, дизајном, технологијом и грађевинарством.

Управо из тог разлога у следећем поглављу указујемо на значај референтног осврта посвећеног личности и делу Жана Прувеа јединственог ствараоца, који је у свом раду управо објединио принципе индустријске производње иманентне серијском производу са начинима структуралне градње у архитектури, примењујући своју јединствену филозофију на комаде намештаја и употребне предмете високе функционалне и естетске вредности. Нераскидиво са његовим архитектонским делом у раду је наглашена је његова посебна ангажованост на побољшању сваког аспекта живота људи и друштвене заједнице, чиме је постао узор многим ствараоцима.

Студије случаја у теоријском делу рада, нам дају увид у пројекте чији идејни структурални потенцијал управо садржи главне одлике принципа грађења објеката микроархитектуре. Ту се наводе тематски одређени пројекти аутора посебне посвећености у којима докторандкиња проналази конекцију са предметом свог истраживања, издваја пет стваралаца чије дело оставља посебан печат у историји струке, а кроз њихово деловање објашњава и налази потврду своје намере да исти или сличан проблем осветли у контексту времена и технолошких могућности. Аутори као Шигеру Бан, Ренцо Пјано, Ричард Родерс, Норман Фостер а пре свих Жан Пруве радећи у земљама са високим технолошким потенцијалом поставили су високе стандарде и постали узорни примери доприноса стваралаштву овога начина пројектовања, уз уважавање и усвајање фактора који трајно доприносе вредносним карактеристикама. Функционалност, типизирање елемената, модуларност, демонтажа, еколошка одрживост, економска доступност итд. постале су карактеристике за дизајнерско вредновање квалитета серијски произведених производа.

Кандидаткиња у свом аналитичком истраживању наводи примере могуће примене објеката у ситуацијама везаним за проблеме стандарда свакодневних потреба урбаног лоцирања, ангажовања и коришћења у природно заштићеним еколошким локалитетима, са или без пратеће инфраструктуре. Поред наведених ситуација потреба за објектима микроархитектуре јавља се у ванредним околностима брзог збрињавања становништва узрокованих елементарним непогодама, ратовима и миграцијама. Разнородни наведени случајеви повезани су заједничким пројектантским захтевима при дизајнирању, тако да се одређене конфигурације пројектоване као функционалне варијанте прожимају и укрштају са климатским поднебљем, елементарним непогодама и ванредним ситуацијама. Бројна комбинаторика тако насталих могућности кандидаткињу усмерава на фокусирану анализу урбаних потреба, са потенцијалним могућностима прилагођавања установљеним варијацијама.

Инспирацију за овај докторски уметнички пројекат Тијана Секулић је пронашла у делима аутора попут Шигеру Бана, Нормана Фостера и посебно Жана Прувеа и њиховој идеји да архитектура и дизајн треба да буду друштвено одговорни, да имају јасну друштвену сврху и да буду у функцији испуњења основних потреба људи за сигурношћу и заштитом у интеракцији са социјализацијом. Можемо рећи да је то и главна окосница докторског уметничког пројекта, како његовог теоријског

тако и практичног дела. У том смислу своје опредељење ка дизајну вишенаменске јединице микроархитектуре, које чини оквир докторског рада, ауторка везује за питање склоништа, прибежишта, места боравка, као и за разматрање могућности да се на том месту обезбеде средства за живот и подизање породице. Инспирисана бројним ствараоцима, најзначајније међу њима анализира у опширном поглављу Студије случаја, налазећи да су своју праксу значајно определили према добробити заједнице, ауторка овим радом указује на проблеме који погађају најугроженије категорије становништва, како би се у пољу архитектуре и дизајна креативно деловало и активно учествовало у решавању проблема.

У наведеном смислу докторандкиња посматра деловање микроархитектуре не само унутар својих правила која су везана за просторна ограничења, већ и отварањем питања како се ограничења могу превазићи, уједно стварајући нове просторе деловања, те реферише ка ауторима Лидији Хак и Џону Хепфнеру, по којима микроархитектура представља алтернативу конвенционалним структурама, не само зато што због своје „малености“ омогућава уштеду ресурса у односу на конвенционалне структуре, посматрано са економског и еколошког аспекта, већ и зато што показује да се смањење запремине не мора одразити на квалитет створеног простора.

Са тим у вези, ауторка је у овом докторском уметничком пројекту представила више обликовних и структуралних решења, којима се разматрају различити концепти, а тичу се функције простора, као и обликовне и структурне варијабилности лаких монтажних објеката, уважавајући њихову ликовност и споља и изнутра. Истовремено варира њихову комбинаторику у међусобном повезивању почев од објеката који су обликовно трансформабилни (што због мобилних елемената облоге и склопа) па преко фиксних модуларних јединица са елементима који им се прикључују по функционалном избору, све до потпуно „затворених“ који такође поседују комбинаторне могућности. На тај начин ауторка је са успехом повезала креативне могућности дизајнерског деловања у пољу микроархитектуре са специфичним захтевима, у друштвено одговорној намени оваквог типа објеката.

Свој рад на дизајну вишенаменске јединице микроархитектуре докторандкиња описује као процес идејне концептуализације коме је претходила **теоријска анализа** микроархитектуре као појма: њених историјских парадигми и утицаја на даљи развој области, релевантних примера из стручне праксе и аутора чије делатности у пољу архитектуре и дизајна пружају референтне примере у структуралном и функционалном аспекту када се ради о градњи објеката мањег обима.

У анализи која је претходила практичном делу рада, комисија примећује јасан смер контролисаног процеса вођеног према главом задатку – дизајну вишенаменске функционалне јединице малих димензија, објекта формираног по принципима лаке градње од префабрикованих елемената у монтажно – демонтажним варијантама склопа. Тиме се остварује могућност поновне употребе, и вишеструка имплементација у разним пројектима, који за циљ имају једноставну брзу и економичну градњу, ефикасан транспорт, еколошку свест у очувању природних ресурса, са свим карактеристикама које доприносе високим вредносним параметрима.

У овом докторском уметничком пројекту истраживања су представљена кроз ликовне и структуралне анализе у форми графичко техничких прилога: скица, просторних ликовних симулација, фотографских монтажа, цртежа и експерименталних модела, који пружају увид у развој идејног процеса. Посебан значај у дефинисању сваког наредног корака у развоју идеје је анализа функционалних и структуралних утицаја које је ауторка представила кроз занатски израђене тродимензионалне моделе, наглашавајући значај степенаног приступа у развоју идеје кроз сукцесивно увођење различитих дизајн решења која су представљена у групама, како би се развојни процес лакше пратио, а одговор на постављена питања усаглашавања обликовних и функционалних захтева био јасно видљив и материјализован у тродимензионалним физичким моделима.

Практични део докторског уметничког пројекта ауторка је представила у две фазе:

Прва фаза под називом *Насмејано лице* је формативна и односи се на почетак практичног рада на дизајну малог функционалног, вишенаменског објекта и обухвата ликовну структуралну и обликовну анализу приказану кроз ликовно-графичке прилоге могућих решења склопа и структуре. Пробне симулације лако склопиве структуре приказане су у просторним моделима у одговарајућој размери.

У првим разматрањима, предвиђено је да објекат буде одређен као привремена радна јединица малог габарита где је простор ограничен и сведен на само неопходне функције. Структура има демонтажни карактер, састоји се од унифицираних елемената распоређених према модуларној шеми, у адекватним

пројектантским растерима, чиме се постиже просторна флексибилност. Ауторка упућује на модуларни карактер објекта који се према димензионој шеми може повећати или смањити, конфигурисати према потребама и намени, при чему се у конструкцији користе исти елементи. Простор се повећава увођењем фиксних допунских јединица што је омогућено „скелетном“ конструкцијом која прихвата разну типологију бочних облога. Модуларни растер служи и као параметар за одређивање типологије облога које ће прихватити конструкција, било да се ради о пуним фиксним облогама или мобилним елементима попут врата.

Друга фаза докторског уметничког пројекта *под називом Руке које мисле* обухвата рад на дизајну појединачних вишефункционалних јединица које имају комбиноване функције, а намењене су обављању радних активности и по могућству вишедневном боравку. У овој фази приказано је девет формираних јединица сврстаних у пет група под називима: **Микромобил 1 и 2, КО2, А22 и А23, Минитекто 1 и 2, А20 и А21.**

Оно што је заједничко у свим решењима је да су то монтажно демонтажни објекти, лако склопиви и вишефункционални. Свака јединица пружа две или више могућности за промене увођењем типологије различитих модуларних наставака, просторних и функционалних додатака који су посебно осмишљени за сваку од јединица. Састављени су из делова који су претходно формиран. Јединице микроархитектуре развијене у овој фази пројекта имају разне намене, функционишу као мале платформе за окупљање, градски кафеи или мале продавнице разних производа (**Микромобил 1 и 2 и КО2**). Исто тако, јединице могу имати комбиноване функције, да служе као мале занатске радионице које презентују одређени производ а у којима је могуће, да се уз рад и краће борави (**Минитекто 1 и 2**). Када су сложеније, **А22 и А23, А20 и А21** јединице су прилагођене вишедневном боравку, поред тога, а према потреби, могу бити потпуно опремљене да буду радни или пословни простор.

Варијабилност у идејним решењима која се тиче обликовних и структуралних карактеристика, почев од јединица чија је структура експонирана и начин функционисања јасно наглашен поступцима отварања и затварања функционалних елемената у којима учествује сам корисник (**Микромобил 1 и 2 и КО2**). Затим, следе решења објеката који су делимично или потпуно затворени, чија је форма фиксна, а функције у унутрашњем простору подложне променама према намени или према конкретним и специфичним потребама корисника (**А22 и А23**). Једно од решења приказује флексибилност јединице (**Минитекто 1 и 2**) која је изражена у могућности одабира одређеног типа модуларног просторног додатака, секундарне функционалне јединице, која се прикључује главном објекту као примарној јединици, Сличан је концепт примењен и на примеру јединица **А20 и А21** које у свом дизајну комбинују више наведених варијација.

Поред пројектантског доприноса у виду понуђених решења, докторандкиња уводи сродну дисциплину ликовне надградње област графичког дизајна којом дефинише препознатљивост и карактер намене. Облици, боје, текстуре, обраде и материјали битно доприносе целокупном идентитету и вишем нивоу естетике у крајњем исходу, што је такође један од доприноса овог рада. Мултидисциплинарност у сагледавању утицаја дизајна од концепта, логике градње, посвећеност избору и комбинацији боја и материјала, од детаља ка целини, указују на студиозност приступа аутора, које степеновано валоризовање и остварење постављених циљева води ка успешној финализацији.

На изложби докторског уметничког пројекта приказан је развој процеса идејног и практичног истраживања обликовних и просторних решења микро-објеката, кроз усложњавање, надовезивање, надоградњу и унапређење дизајн концепта у свакој фази идејног процеса. Сублимација теоријских и практичних разматрања резултирала је формацијом објеката представљених у просторним моделима у пет концептуалних целина које се сукцесивно граде увођењем нових функција везаних за простор, структуру и обликовне аспекте.

Објекти су осмишљени у форми архетипског облика куће, симболизујући заштићени простор или уточиште. Они комуницирају са гледаоцем непосредно, налазе се у визури човека и у директном су контакту са њим, као и објекти микроархитектуре који свој највећи потенцијал управо исказују у непосредном контакту са околином и корисницима.

Поставку чине модели вишенаменских јединица, малих објеката који су груписани у више целина. Тростандимензионалне, ручно рађене моделе прате ликовно графичке табле са техничким цртежима јединица – на којима су представљена финална дизајнерска решења јединица А20 и А21 (један формат 70×70 и два формата 100×70 цм.) и А22 и А23 (два формата 70×70 и два формата 100×70 цм). На

супротној страни галерије приказана је видео презентација развојног процеса која садржи ликовне анализе и инспирације, техничке цртеже, као фотографије настале током дизајн процеса.

У закључку овог извештаја комисија констатује остварен значај и допринос у области примењене уметности и дизајна, испуњеним предметом и циљем предложеног докторског уметничког пројекта чији је резултат, рад на дизајну мобилне вишенаменске јединице у форми микрообјекта са пратећим употребним садржајима за потребе алтернативних видова становања, уличне продаје, занатског деловања и промоција. Радом је обухваћена структурална анализа форме и склопа, као и анализа утицаја која подразумева испитивање функције и могућег понашања корисника. Исто тако анализиран је културолошки и друштвено-социјални аспект. Циљ је такође постигнут у виду пројектоване серије вишенаменских објеката који својим садржајем заокупљују друштвени простор и делују као микро социјална платформа за остваривање друштвено одговорних пројеката, у складу са потребама корисника који припадају маргинализованим, социјално угроженим групама у циљу смањења сиромаштва и њихове интеграције у друштво. Тиме се практична примена мултифункционалног објекта повезује са делатностима које остварују организације, предузећа и удружења грађана која се баве социјалним активизмом. Рад такође указује на позицију и улогу дизајнера као кључног чиниоца у социјалним променама, у настојању да праксу дизајна подстакне и усмери ка деловању у друштвено корисне сврхе.

Рад кандидата на докторском уметничком пројекту започет истраживачким процесом, прегледом релевантне литературе и прикупљањем података који су важни за правилно функционисање пројектованих објеката у складу са потребама будућих корисника. Имајући у виду да ће корисници бити везани за одређену организацију или групу која се бави социјалним активизмом, основни подаци и информације прикупљене су од тих организација, које делују у нашем окружењу и шире.

У складу са тим израђен програмски задатак у којем се, осим дефинисања функције јединице микро објекта, истражује утицај спољних фактора природне, урбане и животне средине и тако дефинише складан и примерен однос према окружењу, климатским условима и примењеним материјалима за изградњу.

Рад је реализован развојним процесом, који обухвата израду скица, цртежа и пројектних приказа, као и израду радних модела, где се анализира и испитује просторна организација елемената форме, модуларност и могућност ширења базичне јединице, функционална поставка покретног и уградног намештаја као и ликовна и структурална артикулација свих елемената склопа. Након усклађивања свих пројектантских фаза неопходних за правилно функционисање објекта, следи приступ реализацији која произилази из развојног процеса и проверава се у финалној верзији модела, и није саставни део овог истраживања, јер подразумева интердисциплинарну подршку произвођача.

Изложени програм и садржај предочен комисији предвиђа све уобичајене истраживачке методе које се примењују код пројеката овакве врсте. Приликом истраживања на овом докторском уметничком пројекту примењена је теоријска анализа: текстуалних садржаја, података добијених из релевантне литературе и примера сродних пракси архитектуре и дизајна, на основу којих су настале студије случаја, које чине теоријски део овога рада. Затим, функционална анализа која подразумева: анализу утицаја, анализу форме-димензија облика и склопа, функције и комфора, као и анализу могућег понашања корисника. Резултат истраживачког пројекта је анализиран компаративном методом, уз истицање сличности са сродним праксама архитектуре и дизајна и наглашавањем онога по чему је овај докторски уметнички пројекат оригиналан и аутентичан у креативном процесу пројектовања, са јасним циљем усмереног исходишта и одређеног доприноса.

Докторандкиња Тијана Секулић се у изради свог докторског уметничког пројекта, служила како теоријском, аналитичко интерпретативном, компаративном методом, тако и емпиријском методом конкретизације у финалној пројектантско изведбеној провери, те комисија констатује да су планиране методе рада оправдане и сагласне са поставком и формом рада, као и да су у функцији пројектованог вишенаменског објекта који је тема докторског уметничког пројекта.

4. Оцена остварених резултата

Докторски уметнички пројекат, докторандкиње мр Тијане Секулић, под називом ДИЗАЈН ВИШЕНАМЕНСКЕ ЈЕДИНИЦЕ МИКРОАРХИТЕКТУРЕ КАО ПОДРШКА ДРУШТВЕНО ОДГОВОРНИМ ПРОЈЕКТИМА, имао је за циљ да објасни и представи комплексни процес стварања објеката осмишљених и дизајнираних у оквирима задате ангажоване теме у глобалном или локалном контексту, уважавајући заједничке проблеме нација насталих тренутним околностима у савременом начину живота, као и у непредвиђеним или нежељеним ситуацијама које све чешће погађају човечанство.

У теоријском делу рада кандидаткиња је аналитичком методом представила намеру и циљеве свога рада, из широке визуе сродних искустава, а на угледним примерима насталим у другој половини двадестог века настанком појма дизајн. Сам допринос овога рада је начин решавања градње просторних објеката принципима који нису класична архитектура, већ типски припремљена монтажна верзија елемената и склопова, унапред припремљених и произведених индустријским процесом, према свим вредносним параметрима који дефинишу дизајн. Из утврђених класификација објеката микроархитектуре у широком дијапазону варијабилних могућности, укрштених са климатским поднебљима, производним креацијама у мноштву технологија и материјала, креативних алтернатива у могућим исходима, кандидаткиња се у свом раду фокусира на урбану потребу смештаја и пословног деловања социјално угроженог становништва у градовима и насељима, што не ускраћује употребу одређеног модела у другим околностима, јер је функционална платформа свих понуђених решења иста или слична, са малим разликама у функцији као заједничком садржиоцу. Функције становања, занатског деловања, продаје, смештене у типске објекте микроархитектуре, усмерене ка становништву којима друштво може помоћи у пружању подршке у осамостаљењу, чине окосницу овога рада кроз теоријску и практичну примену.

Сам пројектантски део докторског уметничког пројекта, настао на теоријски постављеним циљевима, резултирао је креативним предлогом девет типова објеката у форми идејног пројекта, подржаних реалним просторним моделима, који чине окосницу уметничког дела рада, представљеног на јавној изложби. Варијанте објеката крећу се од независних јединица, монтажно демонтажне конструкције, до међусобно повезаних у циљу повећања простора, једноставним повезивањем или посредством допунских везних ликовно естетских функционалних елемената. Конфигурације одређених типова граде независне слојеве, дуплиране удвојене објекте, али и низове повезаних објеката, у линијској, крстастој или меандрираној организацији. Тиме се могу креирати урбане групације на равним или денivelисаним просторним градским локацијама, на обрађеном и необрађеном земљишту градског језгра, поред водених површина или на њима.

Прецизно дефинисан план интердисциплинарног рада по етапама, који је обухватао анализу архивске грађе, везане за тему директно или посредно у доприносу стваралаца на том пољу, утицаја разних фактора релевантних за доприносе, резултирао је оригиналним аутентичним ауторским ставом и понудом предлога, ка могућим и реалним исходима у њиховом решавању усмереном друштвеном и социјалном активизму, чиме је у **потпуности испуњен обим квалитета пројекта у односу на пријављену тему.**

На теоријском плану остварена су очекивања кандидата и комисије, да ће ово истраживање дати одговор на актуелно питање о улози дизајнера данас, не само као ствараоца већ као иницијатора и носиоца друштвених промена. Путем друштвено одговорног ангажовања, фокусирањем на статус социјално угрожених група становништва, уочава, указује и тражи могућа решења, усмерена побољшању животних услова људи на социјалној маргини. Питајући се да ли људима у ситуацијама нужне помоћи у егзистенцијалном опстанку припада и одговарајућа естетика, једноставно им је нуди у циљу латентног и корисног естетског преваспитавања. Стога би крајњи резултат уметничког пројекта био формирани објекат, функционална микро јединица, која садржајем наглашава свој социјални карактер, одговара на потребе корисника, а истовремено унапређује естетско ликовни квалитет јавног простора. Анализом форме и облика у приказаним алтернативама доприноси се бољем разумевању структуралне и просторне типологије микро објеката, њихове међусобне повезаности и интеракције. Представљена кроз радне моделе ова истраживања у наредним корацима резултирала би финалним тродимензионалним моделом, прототипом као и пројектом који задовољава све критеријуме садржане у пројектном задатку, а односе се на стандарде и техничке прописе, типологију, функционалност, сврсисходност и одрживост објекта као и економске, културне, естетске и социјалне критеријуме.

5. Критички осврт Комисије

Комисија сматра да докторски уметнички пројекат ДИЗАЈН ВИШЕНАМЕНСКЕ ЈЕДИНИЦЕ МИКРОАРХИТЕКТУРЕ КАО ПОДРШКА ДРУШТВЕНО ОДГОВОРНИМ ПРОЈЕКТИМА, кандидаткиње мр. Тијане Секулић, кроз све фазе које чине његову целину у теоријском и практичном делу представља изузетан допринос дизајн искуства, на ангажованој теми, значајаној претежно за социјализацију економски угроженог становништва. Четири поглавља теоријског рада образлажу програм, циљеве и методолшке оквири истраживања, пето поглавље објашњава пројектоване резултате девет типова објеката микроархитектуре, сврстаних у пет група корисничких алтернатива, које су након финализације графичких прилога и занатски израђених макета представљене јавности на изложби „Ово мора да је то место“ у Музеју примењених уметности.

У свом докторском уметничком пројекту докторандкиња тежиште истраживања усмерава ка изналажењу нових стратегија у оквиру праксе дизајна, као одговора на друштвену стварност. Испитивањем граничних подручја дизајна и архитектуре разматра нове начине интеракције ове две области ширећи њихове функционалне оквири на све аспекте пројектовања. Рад на концептима дизајна вишенаменске јединице микроархитектуре, укључује вишеструку анализу, путем које се расветљавају социјалне и друштвене импликације које утичу на сам процес пројектовања, док у креативном смислу добијеним резултатима указује на сличности процеса флексибилног, монтажно-демонтажног начина грађења у дизајну мултифункционалног намештаја и архитектуре где се њихове функционалне и структуралне карактеристике прожимају стварајући нове резултате у артикулацији простора као међусобне комбинације ове две области.

Кроз свој уметнички пројекат мр Тијана Секулић је приказала комплексан процес пројектантског стварања, у обједињавању теоријских и практичних метода, које егзистирају у областима дизајна и архитектуре. Тема коју је истраживала, је актуелна и све присутнија као глобална потреба савременог начина живота, како у најразвијенијим друштвеним системима тако и у социјално угроженим, а везана је за пренасељеност, миграције, елементарне непогоде, социјална збрињавања, са акцентом на социјално достојанство. Рад представља садржајну базу у систему едукативног процеса, може бити корисна подлога за даља истраживања и надоградњу искуства и потенцијала, и реална могућност за разраду и довођење предложених концептних поставки у адекватан производни процес и реализацију.

Практична примена рада нуди реалан потенцијал ка конкретизацији функционалног деловања социјалних активиста, тако што би се имплементацијом пројеката овог типа решавали различити програми микро социјалне платформе, напред анализирани, као и проширене сложене мултифункције разних намена. Проширеним визијама могућег коришћења појединих типова креираних објеката могућ је пласман ван урбаних простора у еколошки заштићеним природним срединама, у циљу развоја туризма који не утиче негативно на природу, где се објекти доносе, постављају и односе без икаквих трагова и последица по окружење.

На основу детаљног увида у концепт теме предложене од кандидаткиње Тијане Секулић комисија сматра изузетно значајним и оригиналним доприносом, рад који је понудио могуће одговоре и решења разних урбаних и социјалних проблема који егзистирају свуда у свету. Докторски уметнички пројекат који отвара широко креативно поље, указује на важну улогу дизајнера у констатовању теоријске проблематике, изналажењу и понуди креативних потенцијала у третирању савремених урбаних потреба. Нагли технолошки напредак, урбани темпо живота, раст популације, миграције, елементарне непогоде, намећу потребе решавања проблема, која свуда у цивилизованом свету привлаче пажњу и траже спремност друштва да се на време припреми за различите стандардне или ненадане ситуације, везане за смештај социјално угрожених група, јавне промоције, импровизовану јавну уличну продају, брзо и ефектно збрињавање становништва у елементарним ванредним ситуацијама, теренске здравствене службе и слично. Очекивање и предвиђање ових ситуација, важна су основа и полазиште за потенцијалну истраживачку снагу у будућности, чему овај пројекат може битно допринети.

Модуларне базне, проширене или варијабилне јединице мултифункционалних садржаја прилагодиве брзим и различитим трансформацијама, захтевају темељне поставке и искуство које се формира дуготрајним радом, а њихово поседовање издваја нације које предњаче у хуманим и цивилизацијским тековинама. Иако нисмо међу водећим нацијама, које поседују дугу традицију у развоју дизајна, очекујемо битан квалитативни помак у тој области, којој ће овај рад допринети, и привући пажњу стручне јавности.

6. Закључак са образложењем доприноса пројекта уметности

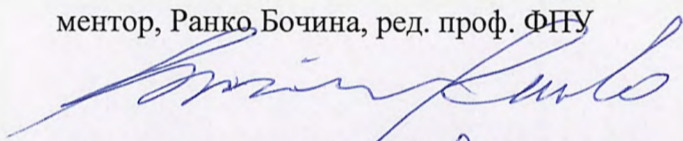
Докторски уметнички пројекат ДИЗАЈН ВИШЕНАМЕНСКЕ ЈЕДИНИЦЕ МИКРОАРХИТЕКТУРЕ КАО ПОДРШКА ДРУШТВЕНО ОДГОВОРНИМ ПРОЈЕКТИМА, кандидаткиње мр Тијане Секулић, је оригинални и самостално реализовани уметнички пројекат, који представља значајан допринос у области примењених уметности и дизајна, подршком у разумевању и систематизацији процеса рада на дизајну објекта који произведен типизираним елементима, индустријским процесом омогућава израду и примену при грађењу монтажних модуларних јединица различитих функционалних структура, кроз повезани допринос друштвеном и социјалном активизму.

Сви елементи пројекта од идеје, реализације, теоријских и историјских поставки, анализа и тумачења реализовани су према одобреној пријави, у складу са основном идејом и пријавом теме. Комисија закључује да је докторандкиња Тијана Секулић успешно реализовала практичан део пројекта, који је представила на јавној изложби, у Музеју примењене уметности, и остварила висок ниво презентације. Комисија закључује да је у писаном делу пројекта јасно артикулисан лични уметничко дизајнерски поступак, који представља значајан допринос и добар повод за даља истраживања и надоградњу искуства и потенцијала, у области примењених уметности и дизајна. Поред тога, рад представља садржајну базу у систему едукативног процеса, а поседује и реалну могућност за извођачку разраду и довођење предложених концептних поставки, кроз дизајнирана решења, у адекватан производни процес и реализацију.

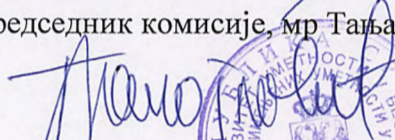
Комисија за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта предлаже Наставно-уметничко-научном Већу Факултета примењених уметности и Сенату Универзитета уметности да прихвате овај извештај и покрену процедуру за јавну одбрану докторског уметничког пројекта ДИЗАЈН ВИШЕНАМЕНСКЕ ЈЕДИНИЦЕ МИКРОАРХИТЕКТУРЕ КАО ПОДРШКА ДРУШТВЕНО ОДГОВОРНИМ ПРОЈЕКТИМА, мр Тијане Секулић.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

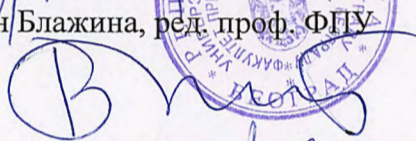
ментор, Ранко Бочина, ред. проф. ФНУ

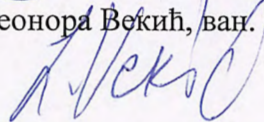
председник комисије, мр Тања Манојловић, ред. проф. ФПУ

Зоран Блажина, ред. проф. ФПУ

др ум. Леонора Векић, ван. проф. ФПУ

мр Јелена Матић, ред. проф. Шумарског факултета

